
ПАМ'ЯТІ

Сиваченко Тамара Порфиріївна

Українська радіологія зазнала великої втрати — 3 лютого 2015 р. на 92-му році життя померла відомий далеко за межами України вчений, педагог, організатор охорони здоров'я, заслужений діяч науки України, лауреат Державної премії України, професор Тамара Порфиріївна Сиваченко.

Пішла з життя Людина з великої літери, яка багато років всю свою енергію, знання, досвід, життєву мудрість віддавала служінню людям і своїй улюбленій справі.

Тамара Порфиріївна Сиваченко народилась у Воронежській області в родині лікаря. В 1941 році із золотою медаллю закінчила школу. Війна не зупинила бажання навчатися, і в 1942 році Т. П. Сиваченко вступає до Воронежського медичного інституту. У 1943 році вона евакуюється, навчається у 2-му Московському медінституті, а потім переїздить до Києва, де 1947 року отримує диплом.

Її чекали робота дільничного лікаря, інспектора та завідувача Шевченківського райздороввідділу м. Києва. Встигла попрацювати і головним лікарем поліклініки, була заступником завідувача Київського міськздороввідділу та лікарем-рентгенологом. У 1953 році Тамара Порфиріївна вступає до аспірантури на кафедру рентгенології та радіології Київського інституту удосконалення лікарів.

У 1956 році її призначають асистентом кафедри рентгенології та радіології Київського інституту удосконалення лікарів. У 1957 році захистила кандидатську дисертацію «Вплив нейтронних речовин та фосфорного навантаження на виведення радіоактивного фосфору із організму», через багато років, після аварії на ЧАЕС, ця робота знову приверне до себе увагу. В 1960 році Тамара Порфиріївна Сиваченко стає доцентом цієї ж кафедри та починає роботу над написанням докторської дисертації. З 1966 року очолює кафедру медичної радіології Київського інституту

удосконалення лікарів, якою завідувала протягом 27 років. У 1967 році захищає докторську дисертацію за темою «Діагностичне та лікувальне застосування радіоактивних ізотопів йоду» і за рік отримує звання професора.

У 1972 році за розробку і впровадження вітчизняної радіологічної техніки в клінічну практику (у тому числі вітчизняних гамма-камер з символічною назвою «Тамара») їй присуджується Державна премія України в галузі науки і техніки, а в 1979 році — звання «Заслужений діяч науки і техніки України».

Тамара Порфиріївна Сиваченко — один із провідних учених-радіологів і організаторів радіологічної служби України. За її безпосередньою участю було створено радіологічні лабораторії, відділення в лікарнях та науково-дослідних інститутах. На кафедрі, яку вона очолювала аж до 1993 року, проходили підготовку лікарі з усіх колишніх республік СРСР. Тут навчалися радіонуклідні діагностики (ядерні медики), променеві терапевти, а з 1986 року організували курси з радіаційної медицини.

За ініціативи Т. П. Сиваченко з 1979 року на базі кафедри протягом 10 років проводилися міжрегіональні курси по лінії ВОЗ — МАГАТЕ. За цей період спільно з кафедрою радіології ЦОЛІУВ (Москва) було підготовлено 326 лікарів з 32 країн світу.

Професор Т. П. Сиваченко є автором близько 400 наукових праць, 7 монографій; під її керівництвом захищено 6 докторських та 35 кандидатських дисертацій, вона має 10 авторських свідоцтв та понад 80 рац-пропозицій.

Серед багатьох публікацій (монографії, посібники, лекції, методичні рекомендації та ін.) виділяється перше в СРСР «Руководство по ядерной медицине», яке вийшло з друку під редакцією Т. П. Сиваченко (1989 р.); ця книга і нині не втрачає своєї актуальності.

Великий вклад, як співавтор, Тамара Порфиріївна внесла в підготовку і видання першого в Україні фундаментального двотомного підручника «Променева діагностика» (2009 р., 1600 стор.).

Тамару Порфиріївну неодноразово обирали депутатом районних та міської рад, членом Національної комісії з радіаційного захисту населення при Верховній Раді України; вона входила до складу Національної комісії зі сприяння роботі з МАГАТЕ;

координаційної Ради МОЗ України з надання медичної допомоги постраждалим від аварії на ЧАЕС, проблемних комісій з медичної радіології та радіаційної медицини МОЗ, була членом редколегії журналів «Медична радіологія» та «Медична техніка». Слід наголосити, що проведення перших в історії СРСР курсів ТУ з радіаційної медицини в 1986 р. згідно з затвердженою МОЗ СРСР програмою — у цьому також повністю заслуга Тамари Порфиріївни.

За досягнуті успіхи в науці, підготовці лікарських кадрів, активну участь у ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС Т. П. Сиваченко нагороджена Почесною

грамотою Президії Верховної Ради України, трьома орденами «Знак Пошани», знаком «Отличник здравоохранения» та іншими відзнаками.

Заслуги професора Тамари Порфиріївни Сиваченко були визнані й за кордоном. Так, у 1997 році American Biographical Institute Board of International Research назвав професора Т. П. Сиваченко людиною року.

Численні учні, колеги, співробітники, лікарі-радіологи глибоко сумують з приводу смерті Тамари Порфиріївни і висловлюють велике співчуття її рідним та близьким.

Національна медична академія післядипломної освіти ім. П. Л. Шупика

Колектив кафедри радіології НМАПО ім. П. Л. Шупика

Колектив кафедри променевої діагностики НМАПО ім. П. Л. Шупика

Колектив ДУ «Науковий центр радіаційної медицини НАМН України»

Колектив кафедри радіології та радіаційної медицини НМУ ім. О. О. Богомольця

Асоціація радіологів України

Українське товариство фахівців з ядерної медицини

Українське товариство радіаційних онкологів

Редколегія «Українського радіологічного журналу»

Редколегія журналу «Радіологічний вісник»